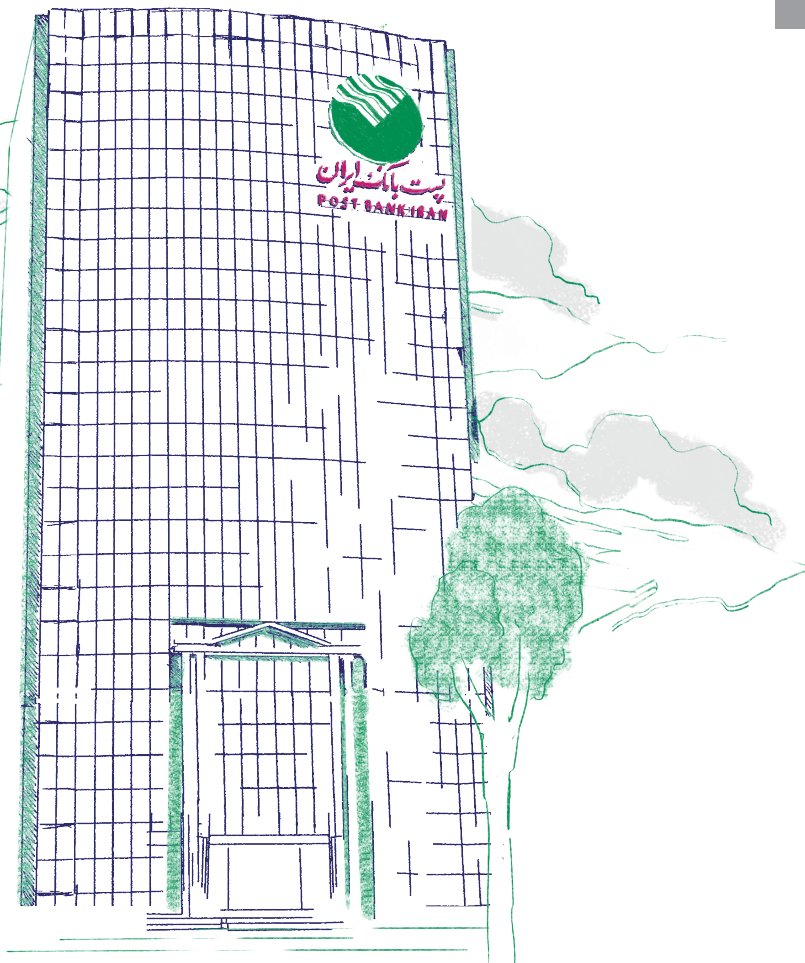

گزارش عملکرد پست بانک ایران

نه ماهه اول سال ۱۳۹۹

۱۲

پیشگام در اقتصاد دیجیتال
انتخاب اول مشتریان مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته

www.postbank.ir

 [postbank.ir](https://www.instagram.com/postbank.ir)

السلام عليكم

پست بانک ایران

گزارش عملکرد پست بانک ایران: ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹

اداره کل روابط عمومی

ناظر: محمود محمودزاده

تهیه و تدوین: لعیلا عزتی (کارشناس اداره کل برنامه ریزی و کنترل برنامه ها)

شماره تماس: ۰۲۱-۸۱۵۶۵۰۱۶ نشانی الکترونیکی: Laya.ezati@postbank.ir

---

تاریخ نشر: دی ۱۳۹۹

گزارش عملکرد پست بانک ایران

۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹

پیام مدیرعامل

اقتصاد ایران در سال جاری علاوه بر تحریم‌های ظالمانه آمریکا با ویروس کووید ۱۹ نیز مواجه گردید. بی تردید این اتفاق آثار زیان‌باری را بر اقتصاد کشور به همراه داشت و متأسفانه اثرات برخی بخش‌های اقتصادی همچنان ادامه دارد. همه بخش‌ها به یک اندازه از این رخداد متاثر نشدند و برخی بخش‌های اقتصادی بیشتر آسیب دیدند. پست بانک ایران در راستای رسالت خویش حداکثر ظرفیت و توان خود را بکار گرفته تا با استفاده از ابزارهای پولی و مالی بتواند قدم موثری در کاهش آثار نامطلوب اقتصادی این ویروس بردارد و فضا را برای "جهش تولید" که مورد تاکید مقام معظم رهبری است، فراهم نماید.

در این راستا، برای نخستین بار این بانک موفق به طراحی برنامه راهبردی و عملیاتی پنج‌ساله شده است و چشم‌انداز خود را "بانک پیشگام در اقتصاد دیجیتال و انتخاب اول مشتریان در مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته" تعریف کرده است. توسعه فناوری‌های پیشرفته در خدمات بانکی، ارتقای بهره‌وری شبکه بانکی، ارائه خدمات نوین و متمایز بانکی به کل کشور، یکپارچه‌سازی کانال‌های ارائه خدمات بانکی، ایجاد امکان سفارشی‌سازی و هوشمندسازی خدمات و توسعه خلاقیت و نوآوری و مشارکت در توسعه مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته از اهم راهبردهای این بانک است.

این گزارش به ارزیابی عملکرد پست بانک ایران در ۹ ماهه اول ۱۳۹۹ می‌پردازد. اعطای وام و اعتبارات به فعالان اقتصادی به منظور ایجاد اشتغال پایدار و گسترش دسترسی به خدمات بانکداری الکترونیکی و ارائه خدمات متنوع بانکی به ویژه در مناطق کم‌برخوردار، روستایی و عشایری از اولویت‌های این بانک است.

بهرزاد شیری

نایب رئیس هیات مدیره و مدیرعامل

خلاصه مدیریتی

درصد رشد	۹ ماهه اول ۱۳۹۹	۹ ماهه اول ۱۳۹۸	شاخص
۶۶	۲۴۴	۱۴۷	مانده منابع*
۶۰	۱۹۷	۱۲۳	مانده مصارف*
-۳,۵	۸۱	۸۴	شاخص مصارف به منابع: درصد
۶۶	۸۷	۵۳	تسهیلات پرداختی*
-	۲۰,۴	-	تسهیلات اشتغال پایدار روستایی*
-	۴۱,۵۴۰	-	ظرفیت اشتغال زایی (نفر)
۱۴	۵	۴,۴	ضمانت نامه ها*
۱۳۴	۳,۶۳۲	۱,۵۵۳	مبلغ تراکنش باجه های بانکی روستایی*

درصد رشد	۹ ماهه اول ۱۳۹۹	۹ ماهه اول ۱۳۹۸	شاخص
۱۲۷	۱۵۲	۶۷	منابع بوجه های بانکی روستایی*
۴۹	۱,۰۴۷,۵۵۷	۷۰۰,۹۵۳	تعداد ابزارهای الکترونیکی
۵۰	۵۷۹	۳۸۵	تعداد تراکنش ابزارهای الکترونیکی (میلیون)
۹۳	۱,۸۷۱	۹۷۰	مبلغ تراکنش ابزارهای الکترونیکی*
۱۳	۶۳۰	۵۵۷	درآمد ناخالص دستگاه های خودپرداز**
۲۵۷	۱,۵۶۵	۴۳۸	درآمد حاصل از فعالیت های ارزی**
۲۱	۷۲۷	۶۰۰	خدمات ارزی (میلیون یورو)

* هزارمیلیارد ریال ** میلیاردریال

فہرست

۱. چشم انداز..... ۱۰
۲. ماموریت ها..... ۱۰
۳. استراتژی ها..... ۱۱
۴. منابع و مصارف..... ۱۲
۵. تسهیلات پرداختی..... ۱۳
  - ۱-۵. تسهیلات پرداختی: توزیع بخشی..... ۱۳
  - ۲-۵. تسهیلات پرداختی: به تفکیک عقود اسلامی..... ۱۴
  - ۳-۵. تسهیلات اشتغال پایدار روستایی..... ۱۵
۶. ضمانت نامه های صادره..... ۱۷
۷. عملکرد باجه های بانکی روستایی..... ۱۹
۸. ابزارهای الکترونیکی و عملکرد آن ها..... ۲۳
۹. شمول مالی در مناطق روستایی..... ۲۵
۱۰. عملکرد دستگاه های خودپرداز..... ۲۸
۱۱. خدمات ارزی..... ۳۰

۱. چشم انداز

چشم انداز این بانک در دو بعد ترسیم شده است. بعد نخست، پیشگامی در اقتصاد دیجیتال و بانکداری دیجیتال است. بعد دوم، بر اقتصاد روستایی و مناطق کم برخوردار متمرکز است. این دو بعد، هم افزایی داشته و یکدیگر را تقویت می کنند. بنابراین چشم انداز این بانک عبارت است از:

"بانک پیشگام در اقتصاد دیجیتال و انتخاب اول مشتریان در مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته."

۲. ماموریت ها

برای دستیابی به اهداف مورد نظر و در راستای دورنمای ترسیم شده، ده ماموریت محوری بانک به شرح زیر است:

- توسعه فناوری های پیشرفته در خدمات بانکی
- حفظ و توسعه نیروی انسانی متخصص
- ارتقای بهره وری شبکه بانکی
- ارائه خدمات نوین و متمایز بانکی به کل کشور
- یکپارچه سازی کانالهای ارائه خدمات بانکی
- ایجاد امکان سفارشی سازی
- هوشمند سازی خدمات
- توسعه همکاری با شرکای کلیدی
- توسعه خلاقیت و نوآوری
- مشارکت در توسعه مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته

۳. استراتژی ها

این بانک راهبردهای خود را برای رسیدن به چشم انداز، به شرح زیر ترسیم کرده است:

۱. ایجاد تنوع در تسهیلات مناطق روستایی و کم برخوردار به عنوان اقیانوس آبی بانک
۲. توسعه بانکداری دیجیتال
۳. تنوع بخشی و سفارشی سازی خدمات بانک بویژه برای مناطق روستایی
۴. توسعه خدمات و کارکرد شعب از تنها خدمات پایه بانکی به مجموعه خدمات پایه و خدمات مشاوره ای
۵. ورود به عرصه عاملیت بانکی برای کارگزاران بازار سرمایه و استفاده از باجه های بانکی برای ارائه خدمات مالی مرتبط با بازار سرمایه (سوپرمارکت مالی)
۶. استفاده از داده های شبکه های مجازی و فضای آنها برای بازاریابی و برندینگ، مدیریت ریسک، طراحی محصولات و خدمات، پیش بینی بازار، تحلیل رقبا و آموزش مشتریان
۷. اصلاح نظام همکاری و نظارت بر طرف های ثالث همکار (شرکت های معتبر و توانمند همکار) در عرصه دیجیتال با مشارکت واحدهای صف و ستاد
۸. شبکه سازی مشتریان (شبکه مرتبط با نهادها و شرکت های بزرگ بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات) در پست بانک ایران با افزایش سرمایه، توانمند سازی نیروی انسانی و مطالعات بازار
۹. بهبود نظام برنامه ریزی و سازماندهی بانک

۱.۴. منابع و مصارف

کل منابع بانکی منتهی به آذر ۱۳۹۹ برابر با ۲۴۴ هزار میلیارد ریال است که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۶۶ درصد رشد داشته است. مصارف بانک از ۱۲۳ هزار میلیارد ریال به ۱۹۷ هزار میلیارد ریال رسیده است (۶۰ درصد رشد). نسبت مصارف به منابع ۸۱ درصد است که نسبت به دوره مشابه سال پیش، ۳/۵ درصد کاهش را نشان می دهد. حدود ۱۲ درصد منابع، ذخایر قانونی و ۳ الی ۵ درصد به صورت اسکناس نگهداری می شود. دفاتر و بانه های بانکی با توجه به تمرکز فعالیت ها در مناطق روستایی و کم برخوردار و نیاز مردم به پول نقد بیشتر، اسکناس بیشتری نگهداری می کنند. بنابراین نگهداری وجه نقد برای مدیریت ریسک نقدینگی و تامین نیاز مردم ضروری می نماید.

جدول ۱: مقایسه منابع و مصارف در ۹ ماهه اول سال های ۹۹-۱۳۹۸ (هزار میلیارد ریال)

شاخص	۹ ماهه اول سال ۱۳۹۸	۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹	رشد: درصد
منابع	۱۴۷	۲۴۴	۶۶
مصارف	۱۲۳	۱۹۷	۶۰
شاخص مصارف به منابع: درصد	۸۴	۸۱	-۳/۵

۵. تسهیلات پرداختی

این بانک تا آذر ماه سال جاری به ۱۵۴ هزار شخص (حقیقی و حقوقی) تسهیلات پرداخت کرده است که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵۱ درصد رشد داشته است. ارزش تسهیلات از ۵۳ هزار میلیارد ریال به ۸۷ هزار میلیارد ریال رسیده است که از رشد ۶۶ درصدی برخوردار است (جدول ۲). مبلغ تسهیلات سرانه (نسبت تسهیلات اعطایی به تعداد دریافت کنندگان آن) ۵۷۱ میلیون ریال در زمان مذکور است؛ این مقدار نشان دهنده رویکرد بانک در توزیع مناسب تسهیلات در میان متقاضیان و تمرکز بر پرداخت تسهیلات خرد و متوسط در اقتصاد کشور است. با وجود افزایش تعداد دریافت کنندگان تسهیلات، سرانه تسهیلات پرداختی نسبت به مدت مشابه رشد داشته است. این فعالیت در راستای همراهی با سیاست‌های دولت در حمایت از بنگاه‌های اقتصادی و اقشار آسیب پذیر در شرایط شیوع بیماری کرونا برای حمایت از تولید و اشتغال انجام یافته است.

جدول ۲: مقایسه میزان تسهیلات پرداختی در ۹ ماهه اول سال‌های ۱۳۹۸-۹۹

درصد رشد		۹ ماهه اول ۱۳۹۹			۹ ماهه اول ۱۳۹۸		
مبلغ	تعداد	سرانه تسهیلات (میلیون ریال)	مبلغ (هزار میلیارد ریال)	تعداد (هزار)	سرانه تسهیلات (میلیون ریال)	مبلغ (هزار میلیارد ریال)	تعداد (هزار)
۶۶	۵۱	۵۷۱	۸۷	۱۵۴	۵۲۰	۵۳	۱۰۲

۵-۱. تسهیلات پرداختی: توزیع بخشی

توزیع تسهیلات در ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹ به گونه ای است که بیشترین مقدار به بخش خدمات و فناوری اطلاعات و ارتباطات (۴۵ درصد) اختصاص یافته است. سهم این بخش نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳ درصد کاهش یافته است که نشان از عزم جدی این بانک برای ایجاد توازن در تخصیص تسهیلات و اعتبارات است. پس از آن، بخش کشاورزی با ۲۰ درصد در رتبه دوم قرار دارد. صنعت و معدن با ۱۹ درصد در جایگاه سوم و به دنبال آن بازرگانی (۱۳ درصد) و مسکن و

ساختمان (۳ درصد) در جایگاه های بعدی قرار دارند. سهم بخش بازرگانی نسبت به سال قبل یک درصد کاهش داشته است (جدول ۳).

جدول ۳: مقایسه تسهیلات پرداختی به تفکیک بخش های اقتصادی در ۹ ماهه اول سال های ۱۳۹۸-۹۹

تغییر سهم	۹ ماهه سال ۱۳۹۹			۹ ماهه سال ۱۳۹۸			بخش
	سهم از تسهیلات (درصد)	مبلغ (هزار میلیارد ریال)	تعداد	سهم از تسهیلات (درصد)	مبلغ (هزار میلیارد ریال)	تعداد	
-۳	۴۵	۳۹/۶	۱۱۲,۲۱۵	۴۸	۲۵/۲	۶۴,۹۲۶	خدمات
۱	۲۰	۱۷/۶	۲۸,۶۴۴	۱۹	۹/۸	۲۵,۹۵	کشاورزی
۱	۱۹	۱۶/۴	۳,۲۱۹	۱۸	۹/۸	۲,۸۴۵	صنعت و معدن
-۱	۱۳	۱۱/۳	۷,۳۷۱	۱۴	۷/۵	۵۲۶	بازرگانی
۲	۳	۲/۲	۲,۷۱۹	۱	۰/۶	۲,۸۴۲	مسکن و ساختمان
-	۱۰۰	۸۷	۱۵۴,۱۶۸	۱۰۰	۵۳	۱۰۱,۸۲۳	جمع

۲-۵. تسهیلات پرداختی: توزیع بر حسب عقود اسلامی

تسهیلات پرداختی بر حسب نوع عقود نیز متنوع است. مشارکت مدنی ۳۲ درصد و کارت اعتباری ۲۷ درصد تسهیلات را پوشش می دهد. سهم این دو نوع عقد به ترتیب ۷ و ۵ درصد افزایش یافته است. خرید دین و فروش اقساطی هم به ترتیب ۹ و ۸ درصد کاهش داشته اند. سهم مرابحه و جعاله هم بدون تغییر مانده است.

۸۹ درصد تسهیلات از نوع مشارکت مدنی، کارت اعتباری، فروش اقساطی و مرابحه و مضاربه بوده است. سهم سایر عقود ۱۱ درصد است (جدول ۴).

جدول ۴: مقایسه تسهیلات پرداختی به تفکیک عقود اسلامی در ۹ ماهه اول سال های ۱۳۹۸-۹۹

تغییر سهم	تسهیلات ۹ ماهه اول ۱۳۹۹				تسهیلات ۹ ماهه اول ۱۳۹۸			
	سهم از کل: تجمعی	سهم از کل: درصد	مبلغ (هزار میلیارد ریال)	تعداد	سهم از کل: درصد	مبلغ (هزار میلیارد ریال)	تعداد	نوع قرارداد
۷	۳۲	۳۲	۲۷/۶	۲۹,۲۴۶	۲۵	۱۳/۳	۲۵,۰۰۵	مشارکت مدنی
۵	۵۹	۲۷	۲۳/۷	۷۳,۲۴۱	۲۲	۱۱/۹	۴۷,۶۹۴	کارت اعتباری
۰	۷۲	۱۳	۱۱	۱۹,۲۰۹	۱۳	۷	۷,۵۶۰	مربحه
-۸	۸۴	۱۲	۱۰/۶	۵,۳۶۱	۲۰	۱۰/۴	۷,۸۱۵	فروش اقساطی
۳	۸۹	۵	۴	۵,۸۸۹	۲	۱/۳	۳,۶۲۹	مضاربه
۱/۵	۹۳/۵	۴/۵	۴/۱	۱۶,۲۸۱	۳	۱/۴	۵,۵۰۶	قرض الحسنه
-۹	۹۷/۵	۴	۴	۱,۲۷۷	۱۳	۶/۷	۵۲۶	خرید دین
۰	۹۹/۵	۲	۱/۶	۳,۲۵۹	۲	۱	۴,۰۶۷	جعاله
۰/۵	۱۰۰	۰/۵	۰/۶	۴۰۵	۰	۰/۰۲	۲۱	سلف
-	-	۱۰۰	۸۷	۱۵۴,۱۶۸	۱۰۰	۵۳	۱۰۱,۸۲۳	جمع

۳-۵. تسهیلات اشتغال پایدار روستایی

بر اساس قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری، سهم استان ها بر حسب ترکیب جمعیت روستایی، نرخ بیکاری و عکس درآمد سرانه مشخص شده است که از مجموع این سهم به عنوان سهم تخصیصی یاد شده است (ستون ۲ جدول ۵). درخواست ها برای دریافت وام اشتغال پایدار روستایی در بانک ها بررسی شده و موارد حائز شرایط مورد تصویب قرار می گیرد (ستون ۳). تعدادی از طرح های مصوب به مرحله عقد قرارداد می رسد (ستون ۴) و در نهایت بر اساس قرارداد در مراحل مختلف پرداخت انجام می شود (ستون ۵). بر اساس طرح های کسب و کاری که درخواست کنندگان وام، به بانک ارایه

می‌کنند "ظرفیت اشتغال" نیز برآورد می‌شود (ستون ۶).
 در حالی که ۱۱ هزار میلیارد ریال تسهیلات اشتغال پایدار در سال ۱۳۹۷ پرداخت شده بود، این مقدار در سال ۱۳۹۸ به ۱۷ هزار میلیارد ریال رسید. تسهیلات ارایه شده منتهی به آذر ماه سال جاری نیز بالغ بر ۲۰ هزار میلیارد ریال می‌باشد.
 بر اساس طرح‌های ارایه شده از سوی درخواست‌کنندگان تسهیلات، حدود ۴۲ هزار نفر "ظرفیت اشتغال" برآورد می‌شود.

جدول ۵: تسهیلات اشتغال پایدار روستایی: هزار میلیارد ریال

سال (۱)	سهم تخصیصی (۲)	مصوب (۳)	قراردادهای منعقد (۴)	پرداختی (۵)	ظرفیت اشتغال برآورد شده (نفر) (۶)
منتهی به آذر ۹۹	۲۶/۲	۲۱/۸	۲۰/۹	۲۰/۴	۴۱,۵۴۰

در راستای اجرای بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور، تسهیلات پرداختی از این محل تا ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹، در جدول (۶) ارایه شده است. مجموع تسهیلات پرداختی برابر با ۸/۵ هزار میلیارد ریال است.

جدول ۶: تسهیلات پرداختی از محل قراردادهای منعقد بند الف تبصره ۱۸
قانون بودجه سال ۱۳۹۷ منتهی به آذر ۱۳۹۹: هزار میلیارد ریال

عنوان	تخصیصی	مصوب	منعقد	پرداختی
وزارت جهاد کشاورزی	۹/۱	۵/۲	۵/۱	۳/۹
وزارت صمت	۹/۷	۴/۶	۴/۶	۴/۶
جمع	۱۸/۸	۹/۸	۹/۷	۸/۵

۶. ضمانت نامه های صادره

تعداد ۳۸۸۸ ضمانت نامه تا آذر ماه ۱۳۹۹، صادر شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳ درصد رشد داشته است. ارزش ضمانت نامه های صادره از ۴/۴ به ۵ هزار میلیارد ریال رسیده است که نسبت به آذر ماه ۱۳۹۸ به میزان ۱۴ درصد رشد داشته است (جدول ۷). شرکت در مناقصه، حسن اجرای تعهد و پیش پرداخت مهم ترین نوع ضمانت نامه ها بوده اند (جدول ۸).

جدول ۷: مقایسه عملکرد ضمانت نامه های صادره در ۹ ماهه اول سال های ۱۳۹۸-۹۹

درصد تغییر		۹ ماهه اول ۱۳۹۹		۹ ماهه اول ۱۳۹۸		شرح
مبلغ	تعداد	مبلغ (هزار میلیارد ریال)	تعداد	مبلغ (هزار میلیارد ریال)	تعداد	
۱۴	۳	۵	۳,۸۸۸	۴/۴	۳,۷۹۳	ضمانت نامه های صادره

جدول ۸: مقایسه عملکرد انواع ضمانت نامه های صادره در ۹ ماهه اول سال های ۱۳۹۸-۹۹

۹ ماهه اول ۱۳۹۹			۹ ماهه اول ۱۳۹۸			موضوع ضمانت نامه
سهم از کل (برحسب مبلغ)	مبلغ (میلیارد ریال)	تعداد	سهم از کل (برحسب مبلغ)	مبلغ (میلیارد ریال)	تعداد	
۳۴	۱,۷۲۳	۱,۴۰۶	۳۴	۱,۵۰۱	۱,۳۹۰	شرکت در مناقصه
۳۸	۱,۹۰۹	۲,۱۳۴	۴۱	۱,۸۳۳	۲,۰۰۱	حسن اجرای تعهد
۲۵	۱,۲۴۸	۲۳۹	۲۰	۸۸۸	۲۳۸	پیش پرداخت
۰/۱	۷	۱۷	۰/۱	۳	۶۶	تعهد پرداخت
۳	۱۳۹	۹۲	۵	۲۰۵	۹۸	استرداد کسور وجه الضمان (حسن انجام کار)
۱۰۰	۵,۰۲۵	۳,۸۸۸	۱۰۰	۴,۴۳۱	۳,۷۹۳	جمع کل

فهرست ضمانت نامه های فعال نیز در جدول (۹) ارایه شده است:

جدول ۹: ضمانت نامه های فعال منتهی به آذر ۱۳۹۹

موضوع ضمانت نامه	تعداد	مبلغ (میلیارد ریال)	سهم از کل (بر حسب مبلغ)
شرکت در مناقصه	۴۹۳	۷۲۴	۵
حسن اجرای تعهد	۶,۳۶۴	۸,۱۵۸	۶۲
پیش پرداخت	۵۳۳	۳,۴۳۱	۲۶
تعهد پرداخت	۵۷	۲۷	۰/۲
استرداد کسور وجه الضمان (حسن انجام کار)	۴۶۴	۸۸۰	۷
جمع کل	۷,۹۱۱	۱۳,۲۲۰	۱۰۰

۷. عملکرد باجه های بانکی روستایی

پست بانک ایران ۵۵۵۱ باجه بانکی در سراسر کشور دارد. این باجه ها متناسب با جغرافیای استانی، جمعیت و ظرفیت های اقتصادی در استان های مختلف توزیع شده است. باجه های بانکی روستایی در جذب منابع نقش مهمی دارند. البته با توجه به واگذاری تعدادی دستگاه های خودپرداز و پین پد (به صورت مالکیتی، پرستاری و امانی) بخشی از کارمزدها به آنها پرداخت می شود. تصویری از اقتصاد باجه ها در جدول (۱۰) آمده است.

جدول ۱۰: خلاصه وضعیت باجه های بانکی روستایی در ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹

شاخص	منتهی به فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	رشد نسبت به فروردین	متوسط رشد ماهانه
منابع باجه های بانکی روستایی: هزار میلیارد ریال	۸۴	۹۱	۹۴	۹۹	۱۰۶	۱۱۶	۱۳۶	۱۴۰	۱۵۲	۸۱	۸
سرانه منابع باجه های بانکی روستایی: میلیارد ریال	۱۶	۱۷	۱۷	۱۸	۱۹	۲۱	۲۴	۲۵	۲۷	۶۹	۷

• حساب ها و تراکنش های باجه های بانکی روستایی

بر اساس آخرین اطلاعات، تعداد و مبلغ تراکنش ها در ۹ ماهه اول سال های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ در جدول (۱۱) ارائه شده است. مبلغ تراکنش سپرده ها از ۱۵۵۳ هزار میلیارد ریال به ۳۶۳۲ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است (۱۳۴ درصد رشد).

جدول ۱۱: مقایسه تعداد و مبلغ تراکنش سپرده های باجه های بانکی روستایی در ۹ ماهه اول سال های ۹۹-۱۳۹۸

درصد رشد		تراکنش سپرده های ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹		تراکنش سپرده های ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۸	
مبلغ	تعداد	مبلغ (هزار میلیارد ریال)	تعداد (میلیون)	مبلغ (هزار میلیارد ریال)	تعداد (میلیون)
۱۳۴	۵۶	۳,۶۳۲	۶۵۸	۱,۵۵۳	۴۲۲

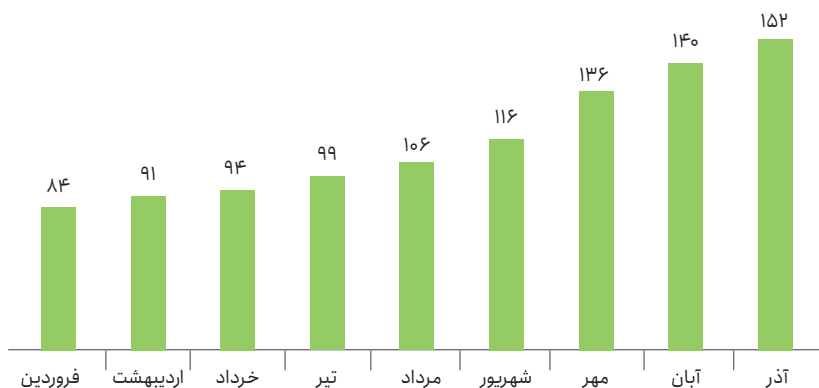
• منابع باجه های بانکی روستایی

کل منابع پست بانک ایران از محل باجه های بانکی روستایی منتهی به آذر سال ۱۳۹۹ برابر با ۱۵۲ هزار میلیارد ریال است که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل (۶۷ هزار میلیارد ریال)، ۱۲۷ درصد رشد داشته است. کل منابع باجه ها منتهی به فروردین سال جاری ۸۴ هزار میلیارد ریال بوده که به ۱۵۲ هزار میلیارد ریال در آذر ماه رسیده است (۸۱ درصد رشد). منابع باجه ها در ۹ ماه گذشته به طور متوسط ۸ درصد رشد داشته است (نمودار ۱).

جدول ۱۲: منابع باجه های بانکی روستایی در ۹ ماهه اول سال های ۹۹-۱۳۹۸

مبلغ: هزار میلیارد ریال	دوره
۶۷	منتهی به آذر ۱۳۹۸
۱۵۲	منتهی به آذر ۱۳۹۹
۱۲۷	درصد رشد

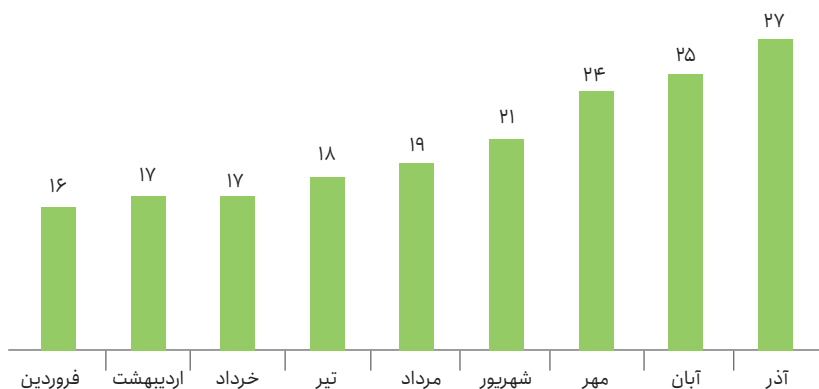
نمودار ۱: منابع باجه های بانکی روستایی در ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹ (هزار میلیارد ریال)

• سرانه منابع باجه های بانکی روستایی

سرانه منابع باجه های بانکی از ۱۶ به ۲۷ میلیارد ریال رسیده است که رشد ۶۹ درصدی داشته است. متوسط رشد ماهیانه سرانه منابع ۷ درصد است (نمودار ۲).

نمودار ۲: سرانه منابع باجه های بانکی روستایی در ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹ (میلیارد ریال)

• سرانه کارمزد پرداختی

سرانه کارمزد پرداختی در فروردین ماه سال جاری ۳۶ میلیون ریال بوده که با متوسط رشد ماهیانه ۷ درصد به ۶۳ میلیون ریال در آذر ماه رسیده است. سرانه کارمزد پرداختی در آذر ماه نسبت به فروردین ۷۵ درصد رشد داشته است (نمودار ۳).

نمودار ۳: سرانه کارمزد پرداختی به باجه های بانکی روستایی در ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹ (میلیون ریال)

۸. ابزارهای الکترونیکی و عملکرد آن‌ها

گسترش دسترسی به ابزارهای الکترونیکی از راهبردهای اصلی پست بانک ایران است. در این راستا، به تعداد ۵۱۲,۱۷۰ ابزار الکترونیکی (شامل خودپرداز، پایانه شعبه ای و پایانه فروشگاه) در آذر ماه سال جاری در دسترس است. متناسب با گسترش ابزارهای الکترونیکی، تعداد تراکنش‌ها به ۵۷۹ میلیون در نه ماهه اول سال ۱۳۹۹ رسیده است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۵۰ درصد رشد داشته است.

مبلغ کل تراکنش‌ها در ۹ ماهه اول سال جاری برابر ۱,۰۸۷۱ هزار میلیارد ریال بوده که در مقایسه با مدت زمان مشابه سال گذشته، ۹۳ درصد رشد داشته است. این یافته‌ها نشان می‌دهد با گسترش دسترسی به ابزارهای پرداخت الکترونیکی، مشارکت مردم در مناطق روستایی به تزیق منابع به نظام بانکی و بهره‌برداری از پول الکترونیکی به جای اسکناس افزایش می‌یابد. در جدول (۱۳) تعداد ابزارها، مبلغ تراکنش و تعداد تراکنش‌ها در ۹ ماهه اول ۱۳۹۹ درج گردیده و با مدت مشابه سال گذشته مقایسه شده است. تعداد تراکنش‌های خودپرداز و پایانه فروشگاه به ترتیب ۲۶ و ۷۵ درصد رشد داشته است. همچنین مبلغ تراکنش‌های خودپرداز و پایانه‌های فروشگاه به ترتیب از رشد ۱۲۱ و ۱۵۰ درصدی برخوردار هستند.

جدول ۱۳: مقایسه تعداد و مبلغ تراکنش ابزارهای الکترونیکی در ۹ ماهه اول سال‌های ۱۳۹۸-۹۹

ابزار	تعداد ابزارهای ۹ ماهه اول			مبلغ تراکنش ۹ ماهه اول (هزارمیلیارد ریال)			تعداد تراکنش ۹ ماهه اول (میلیون)		
	۱۳۹۸	۱۳۹۹	درصد رشد	۱۳۹۸	۱۳۹۹	درصد رشد	۱۳۹۸	۱۳۹۹	درصد رشد
خودپرداز	۳,۰۶۳	۳,۱۳۰	۲/۲	۳۲۸	۷۲۶	۱۲۱	۱۲۰	۱۵۱	۲۶
پایانه شعبه ای	۵,۴۸۰	۵,۶۶۸	۳/۴	۴۱۶	۶۳۳	۵۲	۳۷	۴۰	۸
پایانه فروشگاه	۱۱۲,۷۳۳	۱۶۱,۷۱۴	۴۳/۴	۱۸۲	۴۵۴	۱۵۰	۲۱۴	۳۷۵	۷۵
درگاه‌های الکترونیکی (اینترنت بانک، موبایل بانک و اپ موبایلی)	۵۷۹,۶۷۷	۸۷۷,۰۴۵	۵۱	۴۴	۵۸	۳۲	۱۴	۱۳	-۷
جمع	۷۰۰,۹۵۳	۱,۰۴۷,۵۵۷	۴۹	۹۷۰	۱,۰۸۷۱	۹۳	۳۸۵	۵۷۹	۵۰

از دیگر خدمات پست بانک ایران می توان به پرداخت یارانه، سود سهام عدالت، خدمات انتقال پول (پایا) و سرویس چکاوک اشاره نمود که در جدول (۱۴) برخی داده های مهم ارائه شده است.

جدول ۱۴: مقایسه تعداد و مبلغ سایر خدمات بانکی در ۹ ماهه اول سال های ۱۳۹۸-۹۹

۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹		۹ ماهه اول سال ۱۳۹۸		شاخص
مبلغ (میلیارد ریال)	تعداد (هزار)	مبلغ (میلیارد ریال)	تعداد (هزار)	
۱۷,۰۷۴	۱۲,۳۷۶	۱۹,۷۴۳	۱۲,۳۱۶	پرداخت یارانه (خانوار)
۱۳۰/۶	۴۹/۵	۲۱۰/۶	۱۷۹	پرداخت سود سهام عدالت (نفر)
۵,۴۴۵	۶,۵۰۹	۵,۴۶۹	۹,۷۵۷	قبوض دریافتی: میلیون قبض
۵۳۷,۷۸۴	۲۴,۰۸۰	۲۱۹,۴۶۰	۲۱,۲۴۹	تراکنش های پایای وارده
۹۴,۴۲۷	۱,۹۷۴	۲۹,۸۰۲	۴۵۱	تراکنش های پایای صادره
۱۳۲,۶۴۶	۱,۳۰۱	۶۲,۳۲۴	۹۴۶	سرویس چکاوک (عهده)
۱۹۱,۹۹۸	۱,۲۸۴	۴۷,۳۷۹	۴۶۶	سرویس چکاوک (واگذاری)

لازم به ذکر است اعداد درج شده در جدول (۱۴)، به صورت تجمعی بوده و از اول فروردین تا پایان آذر ماه سال جاری را پوشش می دهد.

۹. شمول مالی در مناطق روستایی

شمول مالی به معنای گستردگی کمی و کیفی ارائه خدمات مالی در کشور است. پست بانک ایران نقش محوری در گسترش شمول مالی در مناطق روستایی ایفا می‌کند. روستائیان حدود ۶/۸ میلیون انواع حساب (سپرده‌گذاری کوتاه مدت و بلندمدت، قرض الحسنه جاری و پس انداز) در سال ۱۳۹۶ نزد بانک داشتند. این عدد در پایان سال ۱۳۹۸ به حدود ۹ میلیون نفر رسید. در نه ماهه اول سال جاری حدود ۷۰۰ هزار نفر به تعداد مشتریان بانکی در مناطق روستایی افزوده شده و به ۹/۷ میلیون در نه ماه اول ۱۳۹۹ رسیده است. با توجه به این که جمعیت روستایی حدود ۲۰ میلیون نفر است در این صورت ضریب شمول مالی حدود ۴۸ درصد خواهد بود؛ بدین معنا که از هر ۱۰۰ نفر جمعیت روستایی ۴۸ نفر در پست بانک دارای حساب بانکی هستند. در حال حاضر، پست بانک ایران ۳۳ خدمت پولی و مالی در این مناطق ارائه می‌دهد (کیفیت شمول مالی). افزایش شبکه کاربران و تعمیق خدمات مالی از راهبردهای کلیدی بانک است. مجموع مبلغ سپرده‌های بانکی مناطق روستایی در سال ۱۳۹۸ برابر با ۸۲/۳ هزار میلیارد ریال بود که در نه ماهه اول ۱۳۹۹ به ۱۵۱/۵ هزار میلیارد ریال رسیده است. سپرده‌های بانکی در نه ماهه اول سال جاری در مقایسه با پایان سال قبل، ۸۴ درصد رشد داشته است (جدول ۱۵).

سرانه سپرده بانکی از معیارهای مهم برای تعمیق شمول مالی است. در حالیکه مبلغ سرانه سپرده در سال قبل برابر با ۹/۱ میلیون ریال بود به ۱۵/۷ میلیون ریال در نه ماهه اول سال جاری (۷۲ درصد رشد) رسیده است (نمودار ۴). شواهد نشان دهنده ظرفیت‌های بالای بازار پول در مناطق روستایی است.

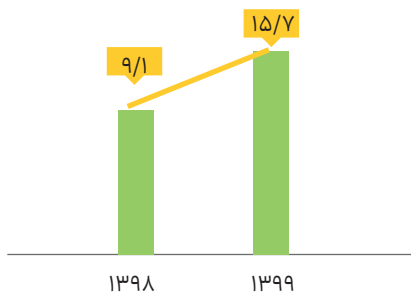
رشد نماگرهای تعداد، مبلغ و سرانه سپرده‌های روستایی در نمودار (۵) به تصویر کشیده شده است. رشد بالای مبلغ و سرانه سپرده‌های بانکی، از یک سو نشان دهنده بهبود دسترسی به خدمات پولی و مالی برای مناطق روستایی و کم‌برخوردار و از سوی دیگر استقبال مردم از خدمات ارائه شده است. بی تردید افزایش اندازه شبکه کاربران، صرفه‌های مقیاس اقتصادی را تقویت خواهد کرد. ارزش اقتصادی با اندازه شبکه (تعداد کاربران) رابطه‌نمایی داشته و انتظار می‌رود با گسترش اندازه شبکه، آثار و پیامدهای آن بیش از پیش آشکار شود. در

حالی که تعداد سپرده‌ها در نه ماهه اول ۱۳۹۹ حدود ۷ درصد رشد داشته ولی سرانه مبلغ سپرده‌ها ۷۲ درصد رشد داشته است؛ بدین معنا که با یک درصد افزایش شبکه، ارزش شبکه (مبلغ سپرده‌ها) ۱۰ برابر رشد داشته است. در اقتصاد دیجیتال، اقتصاد مقیاس طرف تقاضا بیش از اقتصاد مقیاس طرف عرضه اهمیت پیدا کرده است. بدین معنا که افزایش نقاط تماس و دسترسی به خدمات پولی و توسعه شبکه کاربران اهمیت دوچندان دارد.

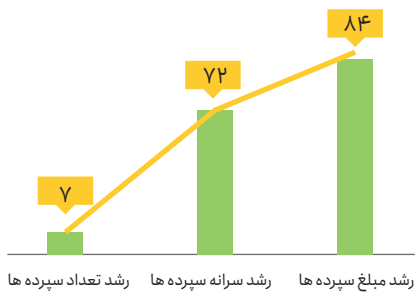
جدول ۱۵: سپرده‌های بانکی در مناطق روستایی در سال‌های ۱۳۹۶-۹۹

رشد سپرده‌ها: درصد			سپرده‌های بانکی روستایی			سال
سرانه	مبلغ	تعداد	سرانه سپرده: میلیون ریال	مبلغ سپرده: هزار میلیارد ریال	تعداد حساب: میلیون نفر	
۷۲	۸۴	۷	۹/۱	۸۲/۳	۹	۱۳۹۸
			۱۵/۷	۱۵۱/۵	۹/۷	۱۳۹۹
-	-	-	۶/۶	۶۹/۲	۰/۷	تفاوت: ۹ ماهه اول ۱۳۹۹

نمودار ۴: سرانه سپرده‌های بانکی در مناطق روستایی در ۹۹-۱۳۹۸: میلیون ریال

نمودار ۵: رشد تعداد، مبلغ و سرانه سپرده‌ها در مناطق روستایی در ۹۹-۱۳۹۸: درصد

۱۰. عملکرد دستگاه‌های خودپرداز

در مجموع ۳۱۳۰ دستگاه خودپرداز در مناطق شهری و روستایی مستقر هستند که به صورت باجه خدمات بانکی، شعب، حق پرستاری و وزارتی اداره می‌شوند. این دستگاه‌ها خدمات برداشت وجه، انتقال وجه، پرداخت قبض و شارژ، مانده‌گیری، دریافت صورتحساب و تغییر رمز اول و دوم به مشتریان ارائه می‌کنند.

دستگاه‌های خودپرداز در آذرماه سال جاری ۱۷ میلیون تراکنش داشته که نسبت به فروردین ماه ۳۱ درصد رشد یافته است. متوسط رشد ماهیانه تعداد کل تراکنش‌ها ۳/۵ درصد است. درآمد ناخالص دستگاه‌های خودپرداز در آذرماه ۷۶ میلیارد ریال بوده که نسبت به فروردین ماه ۵۵ درصد رشد را تجربه کرده است. متوسط رشد ماهیانه درآمد ناخالص نیز، ۵/۶ درصد بوده است.

جدول ۱۶: تراکنش و درآمد دستگاه‌های خودپرداز در ۹ ماهه اول ۱۳۹۹

جمع	آذر	آبان	مهر	شهریور	مرداد	تیر	خرداد	اردیبهشت	فروردین	
۱۵۱	۱۷	۱۸	۱۷	۱۸	۱۷/۵	۱۷/۳	۱۶/۴	۱۶/۹	۱۳	تعداد کل تراکنش: میلیون تراکنش
-	-۵/۶	۵/۹	-۵/۶	۲/۹	۱/۲	۵/۵	-۳	۳۰	-	رشد تعداد کل تراکنش نسبت به ماه قبل: درصد
۶۳۰	۷۶	۷۳	۷۳	۷۵/۵	۷۴/۱	۷۲/۸	۶۹	۶۶/۸	۴۸/۹	درآمد ناخالص: میلیارد ریال
-	۴/۱	۰	-۳/۶	۲/۲	۱/۸	۵/۵	۳/۳	۳۶/۶	-	رشد درآمد ناخالص نسبت به ماه قبل: درصد

نمودار ۶: تراکنش و درآمد دستگاه های خودپرداز در ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹

۱۱. خدمات ارزی

مجموع درآمدهای حاصل از فعالیت های ارزی در ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹ برابر با ۱,۵۶۵ میلیارد ریال بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال پیش (۴۳۸ میلیارد ریال) رشد ۲۵۷ درصدی داشته است.

جدول ۱۷: مقایسه درآمد حاصل از فعالیت های ارزی در ۹ ماهه اول سال های ۱۳۹۸-۹۹، میلیارد ریال

درصد رشد	۹ ماهه اول ۱۳۹۹	۹ ماهه اول ۱۳۹۸
۲۵۷	۱,۵۶۵	۴۳۸

فعالیت های ارزی شامل حوالات و بروات اسنادی، معاملات و سایر عملیات ارزی است. ارزش فعالیت های ارزی این بانک در ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹ برابر با ۷۲۷ میلیون یورو بوده که در مقایسه با دوره مشابه سال پیش (۶۰۰ میلیون یورو) با ۲۱ درصد رشد روبه رو بوده است. حوالات با ۵۰ درصد و خرید و فروش ارز با ۳۷ درصد بیشترین سهم را در فعالیت های ارزی داشته اند. سایر عملیات ارزی کاهش ۴۷ درصدی را تجربه کرده است (جدول ۱۸).

جدول ۱۸: فعالیت های ارزی در ۹ ماهه اول سال های ۱۳۹۸-۹۹

درصد رشد	۹ ماهه اول ۱۳۹۹		۹ ماهه اول ۱۳۹۸		سال
	سهم: درصد	ارزش: میلیون یورو	سهم: درصد	ارزش: میلیون یورو	
۵۸	۵۰	۳۶۲	۳۸	۲۲۹	حوالات و بروات اسنادی
۴۰	۳۷	۲۷۱	۳۲	۱۹۳	معاملات ارزی
-۴۷	۱۳	۹۴	۳۰	۱۷۸	سایر عملیات ارزی
۲۱	۱۰۰	۷۲۷	۱۰۰	۶۰۰	جمع

این بانک در زمینه تسهیلات ارزی نیز فعال بوده است. مجموع تسهیلات ارزی در ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹ برابر با ۶۰۲ میلیارد ریال بوده که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل رشد ۲۷ درصدی داشته است.

جدول ۱۹: مقایسه تسهیلات ارزی در ۹ ماهه اول سال‌های ۹۹-۱۳۹۸، میلیارد ریال

درصد رشد	۹ ماهه اول ۱۳۹۹	۹ ماهه اول ۱۳۹۸
۲۷	۶۰۲	۴۷۲

پست بانک ایران

پیشگام در اقتصاد دیجیتال

انتخاب اول مشتریان مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته

www.postbank.ir

 [postbank.ir](https://www.instagram.com/postbank.ir)